

rendkívül szapora alsó társadalmi osztályokhoz tartozik és éppen ebben van az újabb kivándorlási lehetőség nagy nemzeti veszedelme. Ha mi innen kivándorlásra kényszerítünk egy millió embert, akkor az amugy is megtorpant magyar népszaporodásban olyan visszaesés fog beállni, hogy az egyenesen katasztrófális lehet a magyarságra nézve, — folytatja tovább fejtegetéseit a szerző.

↳ Ezek a képek nehéz perspektívát hordanak magukban. Szerző mégsem látja menthetetlennek a helyzetet, ha a társadalmi szerkezetet meg lehet változtatni, ha a földbirtok állományt egészségesebb állapotokra lehetne helyezni, ha a parasztság és ipari munkásság kereseti s ezzel egyidejűleg népegészségügyi és művelődési színvonalát is emelni lehetne. Kovács Imre, — mint előbb idézett szavaiból kiderül, — maga is korlátotlan itéli meg a helyzetet. Nem sok a reménye, hogy mindezeket a közeljövőben olyan gyors egymásutánban megvalósítják, ahogy a sürgető helyzet megkívánja. Ezzel egyidejűleg érdemes néhány szót szentelni a „Márciusi Front“ tevékenységének. A front ma már nagyon megszükkült. Csak néhány íróból és egyetemi hallgatóból áll, kiktartanak eredeti elgondolásaik mellett. Nagyrészüik kivált és a nyilasok táborában vagy annak közelében vert tábort. A mozgalom eredeti elgondolásában, az utolsó órák sürgősségének címén sietve szét akarta szedni a feudális nagybirtokot és a tőkés bankkapitalizmust, hogy helyébe egy demokratikusan működő kishérleti szövetkezeti rendszert állítson. Ezért tárta fel a meztelen valóságot, ezért lettek írásaikkal oly nevezetesek a határokon túl is. Célkitűzéseiket papírra vetették és várták, hogy valami csoda folytán a betűik lángoló kisugárzásával ezek a dolgok megvalósulnak. Tisztán irodalmi és szellemi síkon maradtak. Holott az, aminek a megdöntéséért sikroszálltak, — a feudálkapitalizmus likvidálása, — komoly gazdasági és politikai tényező, amit saját bevallásuk szerint is nagyon gyorsan el kell tüntetni a közlét piacáról, nehogy az elégedetlenség megelőzze és véres eseményekbe kergesse a szegénységet.

A Frontnak ez az akciója, saját kezeiből kicsuszott, de ugyanakkor igen jól felszerelt lovat sikerült azok alá a fékevesztett agitátorok alá helyezni, akik éppen az ellenkezőjét akarják, de már jó ideje az ő jelszavukat kiáltozzák.

A Márciusi Front időnként védekezik s meg szeretné állapítani, hogy nem azonos a politikai szélső jobb csataordításával. Mi el is hiszszük nekik. Szavaik jóhiszeműségében nem kételkedünk.

De így is mindenképpen felmerül a kérdés, hogy a mai sürgős, vésztojósóan komor időkben tényleg meg lehet-e maradni az irodalmi program sikján s nem teljes erővel teljes erejű pártot kell-e szervezni és odaállítani a feudálkapitalizmus megmentésére felsorakozott szélső jobboldali elemek jégtorlaszai elé? (Pap Gábor)

FALUDY GYÖRGY: DICSÉRTESSÉK. Műfordítások, Singer és Wolfner.
Budapest, 1938.

A kötet „a katolikus lira legszebb-virágait kötötte csokorba“ a negyedik századbéli Szent Ambrustól Rainer Maria Rilkeig, 15 évszázadot fogva egybe. A versek szerzői között akad több pápa és szent, egy francia király (III. Robert), néhány költő s négy-öt „ismeretlen szerző.“ Faludy György kitűnő készséggel, gondossággal és látható szeretettel a szerzőkhöz méltóan ültette át magyar nyelvre a himnuszokat, templomi énekeket és verseket. Költői nyelve lágy és hajlékony, formához és belső tartalomhoz simuló, akár a pápai himnusz, akár pedig a kolduló barát kántáló hangján szólal meg, de sohasem tagadja meg

önmagát, az áradó, fényes szavakban tobzódó fanyaran lírai Faludy Györgyöt sem. A kötet egy-egy darabja (*A paradicsom*, Ó-breton templomének, *Háborús veszély idején*, gót templomének s az ismeretlen szerzőktől származó koldus barátok éneke és vándorszínészek karácsonyi éneke) szerencsés és kiváló találkozásai a műfordító alázatának s a műalkotó ihletének. Minden szavuk oly zengőn és pontosan cseng, mint ha eredetileg is magyar nyelven íródtak volna. A szegények és veszéllyel küzködők, az elnyomottak Jézusához zengenek ezek a versek s olvasásuk közben szinte nem is tudjuk: Faludy György vagy Szent Ágoston kiáltja-e e szavakat:

*Mit uszítod hű szarnok,
reám, véreb-seregéd?
Nagyobb minden gyűlöletnél
szívemben a szeretet*

*Táncban, kínban, börtönökben
hütyögdat nevetem...*

s ez nem csupán Szent Ágoston és Faludy György érdeme, de a kor bűné is, amely ismét oly aktuálissá és fájdalmasan szükségessé tette a vértanuk lobogó hitvallását. (H. L.)

BIRÁLATOK

IRÓK HALÁLA

Meghalt Unamuno...

Meghalt Barbusse...

Gorkij...

D'Annunzio...

És meghalt nemrég Kuprin is. És azok, akik Gorkijt a külpolitikai események rovatába tett távirat-töredék formájában temették el, Kuprint a fájdalom és méltatás szavaival bucsuztatták. Az irodalmi közvélemény — a sajtó irodalmi rovata, amely alig ismerte Korolenkót, nem veszi észre Bert Brechtet és nem értesült Tucholskyról vagy Roger Martin du Gardról, megemlékezett mégis Alexander Kuprinról.

Ebben talán a kiadók is hibásak, akik elhanyagolják az orosz klasszikus irodalmat és százezres példányokban nyomják Kuprinak a régi odesszai prostitúcióról szóló nem éppen nagy és nem is fontos regényét.

De talán egyébről is szó van: Kuprin 20 éven keresztül *menekült*, a hazájában uralkodó rendszer ellenfele volt. De az orosz emigráns sajtó valósággal elhallgatta mégis a nagy írónak a halálát. Ez talán azért történt, mert Kuprin halála előtt visszatért hazájába, megtagadta 20 éves működését és hazájába érkezve nyilatkozatokat tett: hogy csodálja az ország mai fiatalságát... Ezen mit sem változtat az, hogy a mai orosz sajtó viszont szintén majdnem minden kommentár nélkül jelentette az eseményt.

Mindezeknek — a nyugati sajtó különös figyelmének és az oro-